

Commission des Iles ▶ Islands Commission ▶ Ö-kommissionen ▶ Επιτροπή των Νησιών

Comisión de las Islas ▶ Comissão das Ilhas ▶ CommissionedelleIsole

SaarteKomisjon ▶ Kummissjonita'Gúejjer ▶ Ø Kommission

Εκ μέρους των παρακάτω μελών της, η Επιτροπή των Νησιών της CPMR, η οποία διεξήγαγε την 36η Ετήσια Γενική Συνέλευσή της στη Ρόδο στις 19–20 Μαΐου 2016, υιοθέτησε την παρούσα διακήρυξη.

Αζόρες (PT), Βαλεαρίδες Νήσοι (ES), Βόρειο Αιγαίο (Obs, GR), Γαλλική Πολυνησία (FR), Γκότλαντ (SE), Γκότσο (MT), Ιόνια Νησιά (GR), Κανάρια Νησιά (ES), Κρήτη (Obs, GR), Κύπρος (District Offices), Μαδέρα (PT), Μπορνχόλμ (DK), Νότιο Αιγαίο (GR), Όρκνυ (UK), Σάαρεμαα/Χιίουμαα (EE), Σέτλαντ (UK).

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ

Πολιτική συνοχής

1. Όσο η πολιτική συνοχής για την περίοδο 2014–2020 βρίσκεται υπό υλοποίηση, τα περιφερειακά στοιχεία για το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν καταδεικνύουν ότι ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης είναι ακόμη εμφανής σε πολλά νησιά. Η επικείμενη τεχνική αναθεώρηση των ποσοστώσεων των διαρθρωτικών ταμείων θα επιφέρει ορισμένες αλλαγές χωρίς να αλλάξει το συνολικό μέγεθος του προϋπολογισμού. Ωστόσο, ενόψει της περιόδου μετά το 2020, η έμφαση δίνεται στην επικείμενη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, η οποία αναμένεται έως το τέλος του 2016.

Οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών:

2. Ανησυχούν έντονα για τις αυξανόμενες ανισότητες μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών, φαινόμενο το οποίο έχει επιδεινωθεί από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης. Τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, για το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν των περιφερειών το 2014, πιστοποιούν το διευρυνόμενο αναπτυξιακό χάσμα ανάμεσα στο κέντρο και στην περιφέρεια της Ευρώπης.
3. Τονίζουν ότι αν για να υπολογιστεί ποιες περιφέρειες δικαιούνται χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία χρησιμοποιούνταν τα πιο πρόσφατα στοιχεία για το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν τους (μέσος όρος ετών 2012, 2013 και 2014, αντί για τα έτη βάσης, 2007, 2008 και 2009), έξι νησιωτικές περιφέρειες θα υποβιβάζονταν κατά μία κατηγορία (οι «πλέον ανεπτυγμένες» θα θεωρούνταν «περιφέρειες σε μεταβατική φάση» και αυτές θα θεωρούνταν «λιγότερο ανεπτυγμένες»: Ιόνια Νησιά, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Κρήτη, Σαρδηνία, Κύπρος), ενώ ένα εξόχως απομακρυσμένο νησί (Μαδέρα) θα υποβιβάζονταν κατά δύο κατηγορίες: από «πλέον ανεπτυγμένο» σε «λιγότερο ανεπτυγμένο». Από αυτές τις περιφέρειες, το Νότιο Αιγαίο και η Μαδέρα υφίστανται τη μεγαλύτερη μείωση του περιφερειακού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος στην Ευρώπη (30% και 29%, αντίστοιχα). Η επιλεξιμότητα ορισμένων περιφερειών, για παράδειγμα της Μαδέρα, έχει επηρεαστεί από στατιστικές ανωμαλίες οφειλόμενες στον τρόπο υπολογισμού του περιφερειακού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, όπως έχει καταδείξει η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΣΛ 2010).

4. Θεωρούν ότι η πολιτική συνοχής είναι η καλύτερη ευρωπαϊκή πολιτική για να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες των νησιών, ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία τα εντάσσει –ως λιγότερο ή περισσότερο ανεπτυγμένα ή ως περιφέρειες σε μεταβατική φάση.
5. Υπογραμμίζουν ότι όσοι δείκτες δεν μετρούν μόνο την οικονομική παραγωγή αλλά αποτυπώνουν ευκρινέστερα τις κοινωνικοοικονομικές ιδιαιτερότητες των νησιών (για παράδειγμα ο δείκτης περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, ο οποίος υπολαμβάνει 73 διαφορετικούς δείκτες), χρειάζονται, μεν, περαιτέρω βελτίωση, επιβεβαιώνουν, δε, ότι οι ανισότητες μεταξύ των περιφερειών αυξάνονται ολοένα.
6. Θεωρούν ότι θα ήταν χρήσιμο και ευπρόσδεκτο να εκπονηθούν περισσότερες κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές μελέτες και να διατεθούν περισσότερα δεδομένα αυτού του είδους για τα νησιά εντός μιας θαλάσσιας λεκάνης, ώστε να συμπληρωθούν οι οικονομικοί δείκτες, να περιγραφούν καλύτερα οι ιδιαιτερότητες των περιφερειών αυτών και να δημιουργηθούν περισσότερες ευκαιρίες συνεργασίας.
7. Εν αναμονή των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και την περίοδο προγραμματισμού για μετά το 2020, ανησυχούν που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεχίζει να παραμελεί την εδαφική συνοχή και ειδικότερα τα νησιά και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες.

Τούτων δοθέντων, οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών:

8. Επιδιοκιάζουν το ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην έκθεσή του με ημερομηνία 28 Οκτωβρίου 2015 [και θέμα την πολιτική συνοχής και την αναθεώρηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»](#), τονίζει πως η πολιτική συνοχής: είναι το κυριότερο εργαλείο της ΕΕ το οποίο καλύπτει όλες τις περιφέρειες και αφορά σε επενδύσεις στην πραγματική οικονομία και στην αλληλεγγύη· είναι το πλαίσιο επενδύσεων το οποίο χρειάζεται η στρατηγική «Ευρώπη 2020», παρά απλώς ένα εργαλείο για την υλοποίησή της.
9. Απορρίπτουν σθεναρά αυτά που υποστηρίζονται στην 6η Έκθεση για τη συνοχή ([σ. 201](#)), ότι όλες οι περιφέρειες καλύπτονται από το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ (για παράδειγμα τα νησιά) δεν αξίζουν πρόσθετη χρηματοδότηση για να αντισταθμιστούν τα γεωγραφικά τους μειονεκτήματα και ότι τα εγγενή τους χαρακτηριστικά (για παράδειγμα η απομακρυσμένη θέση) μπορούν να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη. Τέτοιες δηλώσεις είναι ατυχείς και όχι μόνο αντίκεινται ευθέως στην αρχή της αλληλεγγύης, η οποία κατοχυρώνεται στις Συνθήκες της ΕΕ, και στην εδαφική διάσταση της πολιτικής συνοχής, αλλά επίσης παρερμηνεύουν το επιχείρημα ότι η πολιτική συνοχής πρέπει να αντισταθμίζει **τον αντίκτυπο των εγγενών χαρακτηριστικών** των νησιωτικών εδαφών που **εμποδίζουν την ανάπτυξη**.
10. Υπενθυμίζουν ότι στην [6η Έκθεση](#) για τη συνοχή αναγνωρίζεται πως «τα “μειονεκτήματα” πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό της μορφής της επιδιωκόμενης πολιτικής» (σ. 203).
11. Ζητούν η επερχόμενη 7η Έκθεση για τη συνοχή να αντικατοπτρίζει με πιο ευθύ τρόπο το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 174 της ΣΛΕΕ, ώστε να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε όσα νησιά και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα και να λαμβάνονται υπ’ όψιν αυτά τα μειονεκτήματα όταν σχεδιάζονται και υλοποιούνται πολιτικές της ΕΕ.
12. Επαναλαμβάνουν ότι οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες αντιμετωπίζουν πλήθος μοναδικών και ανεπανόρθωτων δομικών περιορισμών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, οι οποίοι τις εμποδίζουν να αναπτυχθούν και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους και για τους οποίους χρειάζεται να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα, ειδικά στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ.

Καλούν τους ευρωπαϊκούς θεσμούς:

13. Να εξετάσουν καταλλήλως και πλήρως τις προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν τα νησιά και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες (η προσβασιμότητα με τα επακόλουθα υπέρρογκα κόστη της είναι μία από αυτές) κατά την επικείμενη διαβούλευση για την πολιτική συνοχής για μετά το 2020 και να φροντίσουν να αποτυπώνονται στην πολιτική τα άρθρα 174 και 349 της ΣΛΕΕ. Για να γίνει αυτό, απαιτείται ευρύνοια και σκέψη επί συγκεκριμένων διατάξεων της πολιτικής

συνοχής, οι οποίες να αφορούν σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο και να μπορούν να αντισταθμίσουν τα μειονεκτήματα των νησιών και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών.

14. Να εξετάσουν τη δημιουργία επιχειρησιακών προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας για περισσότερες θαλάσσιες λεκάνες, κατά το πρότυπο του επιχειρησιακού προγράμματος για τη Μακαρονησία.
15. Ως προς αυτό το θέμα και **αποβλέποντας στην περίοδο μετά το 2020** έχουν σκεφθεί **ιδέες που αξίζουν να εξεταστούν για μια πολιτική συνοχής πιο φιλική προς τα νησιά και καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:**
- α. Να επενδύσει σε **δεδομένα υψηλότερης ποιότητας**, από τα οποία να προκύψουν δείκτες που δεν θα είναι μόνο οικονομικοί και θα αναδεικνύουν την ειδική κατάσταση των νησιωτικών εδαφών και των αρχιπελάγων, και να χρησιμοποιήσει αυτούς τους δείκτες ως **συμπληρωματικούς ή διορθωτικούς** για τους σκοπούς της πολιτικής συνοχής.
  - β. Να προβλέψει τη **σε εθνικό επίπεδο αφιέρωση κονδυλίων της πολιτικής συνοχής σε νησιωτικά εδάφη**, όπως ήδη γίνεται στο ΕΤΠΑ για την αειφόρο αστική ανάπτυξη και άλλους ειδικούς θεματικούς στόχους.
  - γ. Να εξετάσει το ενδεχόμενο να εγκαινιάσει ένα **πρόγραμμα καινοτόμων δράσεων για τα νησιά** για την περίοδο μετά το 2020 και μαζί να συστήσει μια ειδική μονάδα η οποία να εκπροσωπεί τα νησιά στη ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, ώστε να είναι ευνοϊκές για τα νησιά οι ευρωπαϊκές πολιτικές και η νομοθεσία και να διασφαλίζεται η συνέχεια και η ενίσχυση της μονάδας που εκπροσωπεί τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες.
  - δ. **Να ενισχύσει τις διατάξεις των συμφωνιών συνεργασίας** με τα κράτη μέλη για να μπορεί να αξιολογεί την εδαφική διάσταση των επιχειρησιακών προγραμμάτων πριν τα εγκρίνει, το οποίο είναι στοιχείο θεμελιώδες μιας πολιτικής συνοχής που λαμβάνει υπ' όψιν της τα ιδιαίτερα φυσικά και δημογραφικά μειονεκτήματα των νησιών.
16. Διακηρύσσουν ότι είναι στη διάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως πιθανοί συνομιλητές σε έναν εποικοδομητικό διάλογο στη βάση των ανωτέρω προτάσεων, με στόχο να αντιμετωπιστεί ο αντίκτυπος των γεωγραφικών μειονεκτημάτων τους στην ανταγωνιστικότητα και στην ανάπτυξή τους.

Κρατικές ενισχύσεις

17. Αν και η μεταρρύθμιση της πολιτικής για τις κρατικές ενισχύσεις, η οποία ξεκίνησε το 2012, ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί, ίσως προκύψουν νέες αλλαγές ενόψει της νέας περιόδου προγραμματισμού. Μία από τις άγνωστες παραμέτρους είναι ο αντίκτυπος τον οποίο θα έχει η διακηρυγμένη πρόθεση της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής να «εστιάσει μόνο στα μεγάλα θέματα» στη μελλοντική πολιτική για τις κρατικές ενισχύσεις και στην εδαφική διάστασή της.

Οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών:

18. Παρατηρούν ότι οι κρατικές ενισχύσεις είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για τα νησιωτικά εδάφη και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες όταν έχουν να αντιμετωπίσουν υπέρογκα κόστη τα οποία προκύπτουν από δυσκολίες οφειλόμενες στην απομονωμένη ή/και απομακρυσμένη θέση τους –για παράδειγμα τις μικρές αγορές και την έλλειψη οικονομιών κλίμακας σε διάφορους τομείς, όπως μεταφορές, ενεργειακή αποδοτικότητα σε σχέση με την ενεργειακή ένδεια, ψηφιακή συνδεσιμότητα κ.ά.
19. Λαμβάνοντας υπ' όψιν την [παράγραφο 6 του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ειδική κατάσταση των νησιών](#) (4 Φεβρουαρίου 2016), σημειώνουν ότι είναι πολύ σημαντική και πρέπει να διατηρηθεί η ευελιξία στον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη υλοποιούν τα ειδικά φορολογικά καθεστώτα, ιδίως για όσες περιφέρειες χρειάζονται ειδική μεταχείριση, για παράδειγμα απομακρυσμένες ή νησιωτικές περιφέρειες.

20. Επιδοκιμάζουν τη διεργασία με την οποία θα προστεθούν οι ενισχύσεις για τα λιμάνια και τα αεροδρόμια στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ώστε να μην απαιτείται πλέον να ειδοποιείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τούτων δοθέντων:

Καλούν τα κράτη μέλη:

21. Να εφαρμόσουν το άρθρο 175 της ΣΛΕΕ και να αξιοποιήσουν όλες τις δυνατότητες που προσφέρει ο κανονισμός για τις κρατικές ενισχύσεις για να αντισταθμίσουν, όπου είναι δυνατόν, τους αντικτύπους της νησιωτικότητας στα εδάφη τους.

Καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

22. Να εξετάσει, στη βάση του άρθρου 174 της ΣΛΕΕ, το ενδεχόμενο να εισαγάγει στις οδηγίες για τις περιφερειακές ενισχύσεις ένα σύστημα λειτουργικών ενισχύσεων οι οποίες θα αντισταθμίζουν τα πρόσθετα μεταφορικά κόστη τα οποία βαρύνουν τα νησιωτικά εδάφη, όπως ήδη συμβαίνει για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και τις περιφέρειες με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού. Ένα τέτοιο σύστημα θα πρέπει να προστατεύει τους κατοίκους από όσα πρόσθετα κόστη προκύπτουν από την εποχικότητα του τουρισμού.
23. Να εξετάσει το ενδεχόμενο να υπαγάγει όλα τα νησιά στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και να προσαρμόσει τις πληθυσμιακές ποσοτώσεις στα αφορώμενα κράτη μέλη. Υπενθυμίζουν ότι οι στατιστικοί δείκτες που χρησιμοποιούνται για την επιλεξιμότητα κατά το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) δεν αντικατοπτρίζουν επαρκώς τους εδαφικούς περιορισμούς των νησιών, ιδίως των μικρότερων, τα οποία υποφέρουν από έλλειψη οικονομιών κλίμακας και μικρό μέγεθος αγοράς.
24. Να εξετάσει το ενδεχόμενο να εισαγάγει στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία εξαίρεση για ορισμένους τύπους λειτουργικών ενισχύσεων προς αεροδρόμια και ενισχύσεων εκκίνησης προς αεροπορικές εταιρείες, καθώς οι τελευταίες είναι συχνά απαραίτητες για τη σύνδεση περιφερειακών, εξόχως απόκεντρων και νησιωτικών περιφερειών.
25. Να εξετάσει το ενδεχόμενο να εφαρμόσει διαφοροποιημένες οροφές για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ανάλογα με τη φύση των εδαφών, βάσει όσων προβλέπει το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ.
26. [Ενόψει της τρέχουσας διαβούλευσης επί διατάξεων που έχουν ως στόχο την απλούστερη υλοποίηση της απρόσκοπτης κρατικής ενίσχυσης λιμανιών και αεροδρομίων](#), την καλούν να κάνει τα εξής:
- α. Άρθρο 56α παράγραφος 4:** Να προσαρμόσει κατάλληλα τις αποστάσεις των 100 km ή των 60 λεπτών «χρόνου ταξιδιού με αυτοκίνητο, λεωφορείο, τρένο ή τρένο μεγάλης ταχύτητας» για την περίπτωση των νησιών, των αρχιπελάγων και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών, διότι ολοφάνερα αυτοί οι αριθμοί παραβλέπουν την ασυνέχεια του εδάφους. Υπενθυμίζουν ότι στις οδηγίες για τις κρατικές ενισχύσεις τέτοιου είδους όρια γύρω από τα αεροδρόμια θεωρούνται μεταβλητές οι οποίες εξαρτώνται από τα χαρακτηριστικά του αεροδρομίου, μεταξύ των οποίων και η θέση του.
- β. Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο εε) και άρθρο 56β:** Να επεκτείνει το κατώφλι των 120 εκατομμυρίων ευρώ για τις επιλέξιμες δαπάνες σε όλα τα λιμάνια, διότι η διάκριση ανάμεσα στα λιμάνια του κεντρικού και του εκτεταμένου δικτύου αντιβαίνει τις αρχές της προσβασιμότητας, ιδίως εφόσον τα λιμάνια του εκτεταμένου δικτύου συμβάλλουν στην πραγμάτωση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών.
- γ. Άρθρο 56β παράγραφος 2 στοιχείο δ):** Να περιλάβει τη βυθοκόρηση συντήρησης στις επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες, διότι η εργασία αυτή είναι ζωτικής σημασίας όχι απλώς για να είναι ανταγωνιστική η υποδομή αλλά κυρίως για να λειτουργεί σωστά, και να επεκτείνει την απαλλαγή από την υποχρέωση ειδοποίησης ώστε να περιλαμβάνει και τη βυθοκόρηση συντήρησης.
- δ. Άρθρο 56β παράγραφος 2:** Να απαλλάξει από την υποχρέωση ειδοποίησης όσες βιομηχανικές δραστηριότητες διεξάγονται εντός της περιμέτρου λιμανιών και εντάσσονται στον τομέα των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διότι οι εγκαταστάσεις των λιμανιών, ως εργαλεία οικονομικής ανάπτυξης, γίνονται χώρος ολοένα περισσότερων

δραστηριοτήτων άσχετων με τις μεταφορές και αντιμετωπίζουν πολύ έντονο ανταγωνισμό από χώρες εκτός Ευρώπης. Αυτές οι επενδύσεις, επομένως, καθίστανται ακόμη πιο απαραίτητες για την ανταγωνιστικότητα και την ορθή λειτουργία της υποδομής.

- ε. Άρθρο 56β παράγραφος 5:** Όσον αφορά στις ενισχύσεις για τα λιμάνια, να επεκτείνεται σε όλες τις απόκεντρες περιφέρειες, όπως ορίζει ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία, την αύξηση κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες για τις επιλέξιμες δαπάνες των ενισχυόμενων περιοχών και να αυξηθεί το όριο αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α).

Μετανάστευση

- 27.** Εξαιτίας της πρωτοφανούς μεταναστευτικής κρίσης η οποία μαστίζει την Ευρώπη, οι νησιωτικές περιφέρειες –μεταξύ άλλων– αντιμετωπίζουν ανθρωπιστικής φύσεως καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και τις δυσκολίες ενσωμάτωσης των προσφύγων. Σε αυτό το πλαίσιο, η CPMR ψήφισε τον Νοέμβριο του 2015 μια πολιτική θέση με την οποία ζητεί: καθολική ολοκληρωμένη προσέγγιση στο ζήτημα της μετανάστευσης, η οποία μεταξύ άλλων να αντιμετωπίζει τα γενεσιουργά αίτια του φαινομένου· καλύτερη συνεργασία με τρίτες χώρες· μεγαλύτερη στήριξη των περιφερειών της Μεσογείου· επανεξέταση της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση· αναθεώρηση του Κανονισμού του Δουβλίνου· βελτίωση των νόμιμων οδών μετανάστευσης· μεγαλύτερη συμμετοχή των περιφερειών στη διαχείριση των κρίσεων.

Οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών:

- 28.** Θεωρούν ότι η μεταναστευτική κρίση κάθε άλλο παρά ολοκληρώνεται και ότι το μέλλον επιφυλάσσει μεγάλες δυσκολίες ως προς την ενσωμάτωση των μεταναστών.
- 29.** Επιδιοκιάζουν το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με ημερομηνία 12 Απριλίου 2016, το οποίο αναφέρεται στην κατάσταση στη Μεσόγειο και στην ανάγκη να υπάρξει μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση του ζητήματος της μετανάστευσης, και θίγει θέματα όπως: μετεγκατάσταση των προσφύγων στα κράτη μέλη, ανθρωπιστικές βίζες, αναθεώρηση του Κανονισμού του Δουβλίνου, ενσωμάτωση των προσφύγων μεριμνώντας για την οικογενειακή ενότητα και τα παιδιά, συνεργασία με τρίτες χώρες και πρόσθετη χρηματοδότηση. Επιδιοκιάζουν ιδιαίτερα την παραδοχή ότι οι αρχές των περιφερειών κατέχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στις διεργασίες για την ενσωμάτωση των προσφύγων.
- 30.** Επιδιοκιάζουν την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προτείνει βελτίωση των νόμιμων οδών μετανάστευσης στην Ευρώπη και να βελτιώσει το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου. Ο Κανονισμός του Δουβλίνου έχει καταστεί ανίσχυρος από την ένταση των μεταναστευτικών ροών και ορισμένες από τις διατάξεις του δεν έχουν εφαρμοστεί εκ των πραγμάτων από το 2011. Είναι, επομένως, αναγκαίο να μετατραπεί σε ένα δικαιότερο σύστημα χορήγησης ασύλου.
- 31.** Όσον αφορά στην αμφιλεγόμενη συμφωνία ΕΕ–Τουρκίας, η οποία μείωσε σημαντικά την εισροή μεταναστών από την Τουρκία στα ελληνικά νησιά αλλά δεν ήταν η ευρωπαϊκή λύση την οποία θα προσδοκούσε κάποιος, σημειώνουν ότι η φραγή ενός προσφυγικού διαδρόμου προς την Ευρώπη στέλνει τους πρόσφυγες σε άλλους διαδρόμους. Για παράδειγμα, οι διακινητές ήδη προσφέρουν τη διαδρομή από την Ελλάδα στην Πούλια μέσω Αλβανίας και Αδριατικής, ενώ ο αριθμός των μεταναστών που σχεδιάζουν να διασχίσουν τη Μεσόγειο με προορισμό τα ιταλικά νησιά έχει αυξηθεί κατακόρυφα.
- 32.** Υπενθυμίζουν ότι, αν και ο μηχανισμός μετεγκατάστασης 160.000 προσφύγων από την Ελλάδα στην Ιταλία και άλλα κράτη μέλη δεν αποδίδει καθόλου καλά (μέχρι τις 12 Απριλίου 2016 είχαν μετεγκατασταθεί μόλις 1145 πρόσφυγες), οι περιφέρειες έχουν υπογράψει διμερείς συμφωνίες για να διευκολύνουν την υλοποίηση της απόφασης για τον μηχανισμό. Για παράδειγμα, οι ελληνικές περιφέρειες του Νότιου Αιγαίου και του Βόρειου Αιγαίου έχουν υπογράψει συμφωνίες με την περιφέρεια της Βαλένθια στην Ισπανία, η οποία αναλαμβάνει όχι μόνο τη μετεγκατάσταση αλλά και την υγειονομική περίθαλψη και την εκπαίδευση μερικών χιλιάδων προσφύγων.

Τούτων δοθέντων, οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών:

- 33.** Προτρέπουν τους ευρωπαϊκούς θεσμούς να ενισχύσουν την ευρωπαϊκή διάσταση της απόκρισής τους στις παγκόσμιες μεταναστευτικές πιέσεις και την προσπάθειά τους, σε συνεργασία με τους συμμάχους τους, για την καταπολέμηση των γενεσιουργών αιτίων της προσφυγικής κρίσης.
- 34.** Προτρέπουν του ευρωπαϊκούς θεσμούς να επιδείξουν ευρύνοια και να αναμείξουν όλους τους ενδιαφερομένους στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης. Ειδικότερα, οι αρχές των περιφερειών μπορούν να παρεμβαίνουν με μεγαλύτερη ταχύτητα και ακρίβεια για να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα των προσφύγων και μπορούν να συντονίζουν αποτελεσματικά τα σχετικά προγράμματα και δράσεις στα εδάφη τους. Ως εκ τούτου, πρέπει να τους παρασχεθούν τα απαραίτητα μέσα από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) ή άλλο σχετικό ταμείο της ΕΕ. Η ανάμειξή τους στη διαχείριση των σχετικών πόρων θα είναι ένα σημαντικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση.
- 35.** Προτρέπουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δίνουν μεγαλύτερη προσοχή και να αξιοποιούν στο έπακρο τις θετικές εμπειρίες και τις βέλτιστες πρακτικές τις οποίες έχουν επιτύχει οι αρχές των περιφερειών διαχρονικά και να επωφεληθούν πλήρως από όσα προτείνουν οι περιφέρειες. Οι πολυάριθμες δράσεις και πολιτικές οι οποίες έχουν εκπονηθεί από τις περιφέρειες μπορούν να προσφέρουν τις πλέον αναγκαίες απαντήσεις στην τρέχουσα κρίση και να δώσουν μοναδικές λύσεις με πρακτικό αποτέλεσμα.

Προσβασιμότητα

- 36.** Το άρθρο 170 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αφορά στα διευρωπαϊκά δίκτυα, τονίζει ότι η δράση της Ένωσης πρέπει να λαμβάνει ιδίως υπ' όψιν της την ανάγκη σύνδεσης –μεταξύ άλλων– των νησιωτικών περιφερειών με τις κεντρικές περιφέρειες. Ειδικότερα, στις γενικές προτεραιότητες των κατευθυντήριων γραμμών για τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) περιλαμβάνεται η βελτιωμένη προσβασιμότητα και συνδεσιμότητα όλων των περιφερειών της Ένωσης, λαμβάνοντας υπ' όψιν την ιδιαίτερη περίπτωση των νησιών, των περικλειστων περιοχών και των αραιοκατοικημένων, απομακρυσμένων και εξόχως απόκεντρων περιφερειών. Ωστόσο, οι δυσκολίες πρόσβασης των νησιωτικών περιφερειών –οι οποίες είναι περίπλοκες διότι αγγίζουν πλήθος ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών– δεν αντιμετωπίζονται κατάλληλα.

Οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών:

- 37.** Θεωρούν την επικείμενη μεσοπρόθεσμη αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014–2020 ως ευκαιρία να αποκατασταθεί ο προϋπολογισμός του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», ο οποίος έχει μειωθεί για την εκταμίευση πόρων για το πρόγραμμα Γιούνκερ.
- 38.** Βλέπουν σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης μέσω της καλύτερης συνδεσιμότητας για τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων και πιστεύουν ότι το λεπτομερές σχέδιο υλοποίησης της δράσης «Θαλάσσιες αρτηρίες», το οποίο αναμένεται τον Ιούνιο του 2016, θα συμβάλει σε αυτόν τον στόχο.
- 39.** Θα συμμετάσχουν ενεργά στη φάση της συζήτησης για το σχέδιο υλοποίησης της δράσης «Θαλάσσιες αρτηρίες» τα προσεχή χρόνια και δεσμεύονται να καταθέσουν απτές και καινοτόμες προτάσεις για το πώς μπορεί να προσδοθεί μεγαλύτερη αξία στα υφιστάμενα ευρωπαϊκά μέσα και να βελτιωθεί η συμβολή τους στην προσβασιμότητα των νησιών και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών.
- 40.** Ανησυχούν ιδιαίτερα που η δράση «Θαλάσσιες Αρτηρίες» δεν λαμβάνει πλήρως υπ' όψιν το πλεονέκτημα το οποίο παρουσιάζει για την ΕΕ η θέση των εξόχως απόκεντρων περιφερειών ούτε δίνει έναν βαθμό ευελιξίας για την εκπόνηση έργων σε αυτές τις περιφέρειες. Αυτή η ευελιξία πρέπει να περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, την επιλεξιμότητα έργων σύνδεσης λιμανιών εξόχως απόκεντρων περιφερειών με λιμάνια κρατών μελών ή έργων σύνδεσης λιμανιών μεταξύ εξόχως απόκεντρων περιφερειών.

Τούτων δοθέντων, οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών καλούν τους ευρωπαϊκούς θεσμούς:

- 41.** Να επαναφέρουν τον προϋπολογισμό για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» στο επίπεδο το οποίο είχε αρχικά συμφωνηθεί για το τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, διασφαλίζοντας ότι θα περιληφθούν τα νησιά και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες στα έργα προτεραιότητας του βασικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.
- 42.** Να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διαμορφώσουν τις ενισχύσεις του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες των περιφερειών, για παράδειγμα των απομακρυσμένων ή νησιωτικών, των αρχιπελάγων και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών.
- 43.** Να εμπεδώσουν την αρχή που διέπει τη δράση «Θαλάσσιες Αρτηρίες» και να ενισχύσουν τις πρωτοβουλίες για τις θαλάσσιες μεταφορές γενικότερα, αξιοποιώντας πλήρως το άρθρο 32 του ΔΕΔ-Μ (αφορά στη στήριξη των υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών) και διορθώνοντας το στόχημα να μην έχουν επιλεγεί θαλάσσια έργα κατά την πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», το 2014, κατ' αναφορά προς αυτό το άρθρο.
- 44.** Να εξετάσουν τις ευκαιρίες τις οποίες παρέχουν οι νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες για να δημιουργηθεί ένα δίκτυο εναλλακτικών καυσίμων εντός των διεθνών θαλάσσιων οδών και να επιτρέψουν στα μικρότερα έργα να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδοτικά μέσα σχεδιασμένα για έργα που έχουν ως στόχο να γίνουν πιο «πράσινες» οι θαλάσσιες μεταφορές.
- 45.** Να ενθαρρύνουν την εξωτερική διάσταση των ευρωπαϊκών θαλάσσιων μεταφορών, όπως ορίζει το άρθρο 8 του κανονισμού του ΔΕΔ-Μ, στηρίζοντας τη δημιουργία θαλάσσιων συνδέσεων με λιμάνια τρίτων χωρών.

Αειφόρος ενέργεια και κλιματική αλλαγή

Οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών θεωρούν ότι:

- 46.** Τα νησιά είναι πολύ ευάλωτα στην κλιματική αλλαγή και μέχρι τώρα έχουν καταβάλει μεγάλη προσπάθεια να συμβάλουν στους στόχους της ΕΕ για το κλίμα συμμετέχοντας μαζικά στην πρωτοβουλία του «Συμφώνου των Νήσων» και τηρώντας τη δέσμευσή τους να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.
- 47.** Η ΕΕ μαζί με τις αρχές νησιών ανά τον κόσμο έχουν διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο και έχουν συμβάλει σημαντικά στους φιλόδοξους στόχους οι οποίοι αποτυπώθηκαν στην παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα, η οποία υπογράφηκε στη διάσκεψη του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή (COP21).
- 48.** Η δυνατότητα των νησιών να επιδείξουν αριστεία και να αναπτύξουν καινοτόμες λύσεις σε διάφορους τομείς της οικονομίας, όπως οικοδομή, τουρισμός, μεταφορές, παραγωγή και διαχείριση ενέργειας, διαχείριση αποβλήτων και νερού, σε σύνδεση με την κυκλική οικονομία, τη γεωργία, την αλιεία κτλ., είναι ένα μεγάλο βήμα προς μια εξυπνότερη, αειφόρο οικονομία που θα δώσει ώθηση στην καινοτομία, στην ανταγωνιστικότητα, στην αγορά εργασίας και στην ανάπτυξη.

Τούτων δοθέντων, οι αρχές των νησιωτικών περιφερειών καλούν τους ευρωπαϊκούς θεσμούς:

- 49.** Να αναγνωρίσουν στην πράξη τη δυνατότητα των νησιών να συμβάλουν στους στόχους της ΕΕ για το κλίμα και να υποστηρίξουν κατάλληλα τις αρχές όσων νησιών έχουν προσυπογράψει τα σχέδια για τη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής συμμετέχοντας στην πρωτοβουλία «Σύμφωνο των Νήσων».

- 50.** Να αναγνωρίσουν τη δυνατότητα συνεργατικών δράσεων για το κλίμα εκ μέρους νησιωτικών αρχών εντός και εκτός της ΕΕ, για παράδειγμα μέσω της μεταφοράς τεχνογνωσίας σε νεοεμφανιζόμενες πρωτοβουλίες όπως το παγκόσμιο σύμφωνο των δημάρχων, με στόχο να εμπεδωθεί η εξωτερική διάσταση της πολιτικής της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή και η πρωτοπορία της ΕΕ στη δράση για την κλιματική αλλαγή.
- 51.** Να αναγνωρίσουν, στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης, ότι η νησιωτικότητα και η απομονωμένη θέση επιβάλλουν πρόσθετα κόστη στην ενεργειακή αποδοτικότητα σε σχέση με την ενεργειακή ένδεια, στην ανανεώσιμη ενέργεια, στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και στις διασυνδέσεις τους, και να μεριμνήσουν ώστε να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα νησιωτικά εδάφη και στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες ώστε αυτές να μην βρίσκονται σε άδικα μειονεκτική θέση.
- 52.** Να επεκτείνουν και να διευρύνουν την υφιστάμενη τεχνική βοήθεια και τα προγράμματα ή/και πλατφόρμες ανάπτυξης ικανοτήτων που μπορούν να βοηθήσουν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να επενδύσουν στην αειφόρο ενέργεια ή/και να ανταλλάξουν εμπειρίες μεταξύ τους.

Η παρούσα διακήρυξη εγκρίθηκε ομοφώνως

